

บทบาทรัฐในการนำนโยบายการให้บริการวัคซีนโควิด-19 ไปปฏิบัติ: กรณีศึกษา เขต
พื้นที่อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี*

Government's role in implementing the COVID-19 vaccination service policy:

A case study in Muang Kanchanaburi District Kanchanaburi.

สมิธ ฉิมวัย**

Smith Chimwai

6414830010@rumail.ru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาบทบาทรัฐในการนำนโยบายการให้บริการวัคซีนโควิด-19 ไปปฏิบัติ: กรณีศึกษาเขตพื้นที่อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี 2. เพื่อศึกษา วิเคราะห์ ปัจจัยแวดล้อม ปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับการนำบทบาทรัฐในการนำนโยบายการให้บริการวัคซีนโควิด-19 ไปปฏิบัติ และ 3. เพื่อเสนอแนะแนวทาง รวมถึงมาตรการที่เหมาะสมในการให้บริการวัคซีนโควิด-19 ของหน่วยงานภาครัฐ และสรุปเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและ/หรือข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมายต่อหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ วิธีการวิจัยโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) การจัดสนทนากลุ่ม (Focus group) โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และการวิจัยเอกสาร ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านการดำเนินงานหรือมาตรการ และด้านการประสานงาน เป็นไปตามแผนของนโยบาย มีการปฏิบัติงานร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานที่มีพื้นที่ความรับผิดชอบร่วมกัน 2) ด้านงบประมาณ มีการใช้งบประมาณที่แตกต่างกันเนื่องจากขอบเขต และอำนาจการบริหารงาน 3) ด้านข้อมูล หรือข่าวสารสาธารณะ โดยผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงานผ่านเสียงตามสายในชุมชน การลงพื้นที่ให้ความรู้กับประชาชน โดยเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ และกลุ่มผู้นำชุมชน 4) ปัญหา อุปสรรค คือกฎ ระเบียบของหน่วยงานในข้อกำหนดนโยบายการรับวัคซีน 5) แนวทางการแก้ไขปัญหา คือหน่วยงานเพิ่มจุดบริการ อีกทั้งปัญหาการขาดแคลนอุปกรณ์ความปลอดภัยในการลงพื้นที่สำรวจประชาชนที่มีความประสงค์ฉีดวัคซีน การแก้ไขปัญหา คือได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาคเอกชน และประชาชนทั้งในและนอกพื้นที่การให้บริการ

คำสำคัญ: บทบาท, รัฐ, วัคซีนโควิด-19

Keywords: role, state, COVID-19 Vaccine

* บทบาทรัฐในการนำนโยบายการให้บริการวัคซีนโควิด-19 ไปปฏิบัติ: กรณีศึกษา เขตพื้นที่อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

** นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

บทนำ

ประเทศไทยการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ โควิด-19 (Covid-19) เริ่มต้นปี พ.ศ. 2562 และลุกลามสร้างความหวาดกลัวและส่งผลกระทบต่อสุขภาพ สังคมและเศรษฐกิจของประชากร และเมื่อต้นเดือนมกราคม พ.ศ. 2563 มีการระบาดใหญ่ (pandemic) ซึ่งเป็นการติดเชื้อทั่วโลกอย่างรวดเร็ว ในส่วนของสถานะการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีการกลายสายพันธุ์และแพร่ระบาด ในระยะของการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 รัฐบาลไทยและกระทรวงสาธารณสุขได้ตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นกับประชาชนในด้านสุขภาพของประชาชน ผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จะมีอาการไข้ร่วมกับมีอาการทางเดินหายใจอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมด้วย เช่น ไอ เจ็บคอ มีน้ำมูก หายใจเหนื่อยหอบ หลังติดเชื้ออาจไม่มีอาการ หรืออาจมีอาการตั้งแต่ไม่รุนแรงคือ คล้ายกับไข้หวัดธรรมดา หรืออาจก่อให้เกิดอาการรุนแรง เป็นปอดอักเสบและเสียชีวิตได้ (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2563, หน้า 6)

การระบาดของโควิด 19 ส่งผลกระทบกับการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนแห่งสหประชาชาติ (Sustainable Development Goals: SDGs) หลายโรงเรียนต้องถูกปิด กิจกรรมทางเศรษฐกิจหยุดชะงัก รายได้ลดลง บางอาชีพว่างงาน (สหประชาชาติ ประเทศไทย, 2563) ซึ่งส่งผลให้เกิดผลกระทบในวงกว้าง ทั้งทางด้านสุขภาพ เศรษฐกิจ และสังคม องค์การอนามัยโลก หรือ World Health Organization (WHO) ได้มีการกำหนดแนวทางในการดำเนินการเฝ้าระวังคัดกรอง และป้องกันควบคุมโรคไม่มีการระบาดของโรค มีการคัดกรองผู้ที่เดินทางเข้าออกประเทศ ทั้งท่าอากาศยาน ท่าเรือ พรมแดน แจ้งให้สถานพยาบาลทุกแห่งทำการคัดกรองผู้ป่วยที่มีอาการไข้ร่วมกับมีอาการทางเดินหายใจอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมด้วย องค์การอนามัยโลก หรือ World Health Organization (WHO) ได้ประกาศให้การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขระหว่างประเทศ (Public health emergency of international concern (PHEIC)) (World Health Organization, 2020a, อ้างถึงใน สุภาพรณี วงษ์, 2564, หน้า 2)

ดังนั้น เพื่อแก้ไขการระบาดของโรคกระทรวงสาธารณสุข ได้มีการให้การจัดหาวัคซีนป้องกันโรค COVID- 19 สำหรับใช้ในการป้องกันการระบาดของโรคในประเทศให้มีความรวดเร็วทันต่อสถานการณ์ และให้ประชาชนในประเทศไทยมีโอกาสเข้าถึงวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019(COVID- 19) พร้อม ๆ กับประเทศที่มีศักยภาพในการผลิตวัคซีนดังกล่าว รวมทั้งลดความสูญเสียทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงเป็นกรณีที่มีเหตุฉุกเฉินหรือมีเหตุจำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะเพื่อป้องกัน ควบคุม รักษา หรือลดความรุนแรงของโรค หรือเพื่อความมั่นคงของประเทศ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 137 ตอนพิเศษ 239 ง ลงวันที่ 12 ตุลาคม 2563 ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง การจัดหาวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 (COVID - 19) ในกรณีมีเหตุฉุกเฉินหรือเหตุจำเป็น พ.ศ. 2563 ความสรุปโดยรวมว่าให้สถาบันวัคซีนแห่งชาติดำเนินการจัดทำบันทึกความตกลงและร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานของเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศที่มีศักยภาพในการวิจัย การพัฒนาการผลิตวัคซีนเพื่อดำเนินการให้มีการจัดหาวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 (COVID - 19) ล่วงหน้า และให้กรมควบคุมโรคดำเนินการจัดซื้อและบริหารจัดการวัคซีนสำหรับ

รองรับสถานการณ์การระบาดของโรค โดยร่วมกับองค์การเภสัชกรรม สภาเภสัชกรรม สภาวิชาชีพ แพทย์ผู้ผลิตวัคซีนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนในการบริหารจัดการคลังวัคซีน กระจายวัคซีนตามแผนการบริหารจัดการวัคซีนและรับผิดชอบในการดูแลระบบลูกโซ่ความเย็น กำกับคุณภาพวัคซีนและมาตรฐานการให้บริการวัคซีน ติดตามการกระจายวัคซีนให้ตรงกลุ่มเป้าหมายและติดตามอาการไม่พึงประสงค์ภายหลังการได้รับวัคซีน (ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 137 ตอนพิเศษ 239 ง, ลงวันที่ 12 ตุลาคม 2563, หน้า 17-18)

ทั้งนี้ในนโยบายการให้บริการวัคซีนโควิด-19 ของสถาบันวัคซีนแห่งชาติ กระทรวงสาธารณสุข ได้จัดทำนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ความมั่นคงด้านวัคซีนแห่งชาติ พ.ศ. 2563-2565 คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาระบบและบริหารจัดการงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคให้มีประสิทธิภาพทั้งในภาวะปกติและภาวะฉุกเฉิน ยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยพัฒนา และการผลิตวัคซีนรองรับความต้องการในการป้องกันโรคของประเทศ ยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริม สนับสนุนอุตสาหกรรมวัคซีนภายในประเทศให้มีความเข้มแข็ง ยุทธศาสตร์ที่ 4 ส่งเสริมศักยภาพบุคลากรและโครงสร้างพื้นฐานด้านวัคซีนของประเทศให้รองรับภารกิจความมั่นคงด้านวัคซีนได้อย่างเหมาะสม และยุทธศาสตร์ที่ 5 เสริมสร้างขีดความสามารถขององค์กรภาคีเครือข่ายด้านวัคซีนของประเทศ (สถาบันวัคซีนแห่งชาติ, 2563, หน้า 2-3)

ในการกำหนดนโยบายต่าง ๆ ของรัฐนั้นเพื่อนำไปสู่การแก้ไขโรคระบาดที่เกิดขึ้นจะเห็นได้ว่าหน่วยงานภาครัฐมีความพยายามที่จะผลักดันนโยบายเพื่อลดการแพร่ระบาดของโรคโดยการมุ่งเน้นการป้องกันด้วยการฉีดวัคซีนโควิด-19 และด้วยการบริหารงานภายใต้การดำเนินงานของสถาบันวัคซีนแห่งชาติ ในประเด็นของยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาระบบและบริหารจัดการงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคให้มีประสิทธิภาพทั้งในภาวะปกติและภาวะฉุกเฉิน สถาบันวัคซีนแห่งชาติได้วางกรอบการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ คือ 1. การกำหนดแนวทางการออกประกาศ ตามมาตรา 18 แห่งพระราชบัญญัติความมั่นคงด้านวัคซีนแห่งชาติ พ.ศ. 2561 ประกอบด้วย 1) แนวทางการออกประกาศเรื่องการผลิตวัคซีน และการส่งออกวัคซีนไปนอกราชอาณาจักร 2) แนวทางการออกประกาศ เรื่องการประกันและการควบคุมคุณภาพวัคซีน 3) แนวทางการออกประกาศ เรื่องการจัดหาผลิตภัณฑ์วัคซีนสำเร็จรูป 4) แนวทางการออกประกาศเรื่องการบริหารจัดการ การกระจาย การให้บริการวัคซีน หรือการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคที่เหมาะสม และ 5) แนวทางการออก ประกาศเรื่องอื่นที่เกี่ยวข้องกับเหตุฉุกเฉินหรือเหตุจำเป็น 2. “Blueprint เพื่อการเข้าถึงวัคซีนป้องกัน COVID-19 ของประชาชนไทย”เป็นกรอบนโยบายในการบูรณาการประสานงานสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทุกภาคส่วน ในการบรรลุเป้าหมายการเข้าถึงวัคซีนให้ทันทั่วถึงและสร้างขีดความสามารถของประเทศในการพัฒนาผลิตวัคซีน ระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว เพื่อสร้างความมั่นคงยั่งยืน เพิ่มความสามารถในการพึ่งพาตนเอง โดยมีเป้าหมายสำคัญให้ “ประชาชนไทยเข้าถึงวัคซีน COVID-19 ที่มีคุณภาพ มีความปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม เพื่อหลีกเลี่ยงการป่วย การเสียชีวิต และลดผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมของ ประเทศ” ยุทธศาสตร์เพื่อสร้างการเข้าถึงวัคซีนให้กับคนไทย มี 2 ด้าน 1) นำวัคซีนต้นแบบที่มีศักยภาพสูงจาก ต่างประเทศมาทดสอบในประเทศไทยและขอรับการถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อการผลิต (เป้าหมายระยะสั้นและ ระยะกลาง) 2) พัฒนาวัคซีนต้นแบบในประเทศไทยตั้งแต่ต้น

น้ำ (เป้าหมายระยะกลางและยาว) 3. การเสนอวัคซีน Tdap สำหรับหญิงตั้งครรภ์เข้าสู่บัญชียาหลักแห่งชาติ (สถาบันวัคซีนแห่งชาติ, 2563, หน้า 1-2)

อาจกล่าวได้ว่าในยุทธศาสตร์ที่ 1 ให้ความสำคัญในการเข้าถึงบริการการให้วัคซีนแก่ประชาชนโดยการบูรณาการประสานงานสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทุกภาคส่วน ในการศึกษาวิจัยบทบาทรัฐในการนำนโยบายการให้บริการวัคซีนโควิด-19 ไปปฏิบัติ: กรณีศึกษา เขตพื้นที่อำเภอเมืองจังหวัดกาญจนบุรี ผู้วิจัยมีความสนใจในการศึกษาถึงบทบาทของรัฐในการนำนโยบายการให้บริการวัคซีนโควิด-19 ไปปฏิบัติ ทั้งนี้เพื่อให้เข้าใจถึงกระบวนการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐในระดับจังหวัดที่มีความสอดคล้องกันตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข และตามยุทธศาสตร์ของสถาบันวัคซีนแห่งชาติ อีกทั้งศึกษาผลสัมฤทธิ์ของแผนนโยบายการให้บริการวัคซีนโควิด-19 ของแต่ละหน่วยงานที่ศึกษา เพื่อเป็นประโยชน์แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ สามารถสรุปเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและ/หรือข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมายต่อหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) โดยศึกษาการดำเนินโครงการเชิงบูรณาการในการนำนโยบายการให้บริการวัคซีนโควิด-19 ไปปฏิบัติของหน่วยงานภาครัฐ โดยใช้วิธีการวิจัย คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยการศึกษาค้นคว้าจากนโยบายของรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หนังสือ เอกสารทางวิชาการ และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง (Documentary Research) และวิจัยภาคสนาม (Field Research) โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ (Interview method) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ได้กำหนดไว้ และเสนอผลการศึกษาในรูปแบบการอธิบายเชิงพรรณนา (Descriptive method) การสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-depth interview) กับบุคคลที่เกี่ยวข้อง

กลุ่มประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารหรือตัวแทนภาครัฐในหน่วยงานภาครัฐ ประกอบด้วยผู้บริหารหรือตัวแทนองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี และผู้บริหารหรือตัวแทนโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองบัว ตำบลหนองบัว อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มประชากรโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ในการเลือกบุคคลเพื่อสัมภาษณ์ โดยที่วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างพิจารณาจากความเกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุม และสามารถวิเคราะห์ได้ตามข้อเท็จจริงในมุมมองที่หลากหลาย

ผู้วิจัยทำการศึกษาด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) กลุ่มประชากรโดยทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ปฏิบัติงานในเขตพื้นที่อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 10 คน ประกอบด้วย นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ จำนวน 7 คน หัวหน้าฝ่ายการท่องเที่ยว จำนวน 1 คน และพยาบาลวิชาชีพ จำนวน 2 คน เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยจะป้อนคำถามตามแบบ

สัมภาษณ์ที่ได้กำหนดไว้ เพื่อเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ (Key informant) โดยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus group) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยจะป้อนคำถามเชิงสนทนาให้แก่ที่ประชุมกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อให้ที่ประชุมได้ร่วมกันให้ข้อมูล ข้อคิดเห็นและร่วมกันอภิปรายในประเด็นสำคัญที่กำหนดไว้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ การวิจัยรายละเอียดจากแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร บทความ และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบริการวัคซีนโควิด-19 แผนนโยบายของรัฐในการนำนโยบายการให้บริการวัคซีนโควิด-19 ไปปฏิบัติของหน่วยงานรัฐบาล เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดขอบเขตของเนื้อหาและการสร้างแบบสัมภาษณ์ โดยใช้แนวคำถามการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เป็นคำถามแบบมีโครงสร้าง (Structured interview) เป็นการสัมภาษณ์โดยใช้คำถามปลายเปิด (Open – ended Questions) เพื่อให้ความเป็นอิสระแก่ผู้ถูกสัมภาษณ์ในการตอบคำถาม แต่ก็มีกรอบแนวทางกว้างๆ เพื่อให้การสัมภาษณ์แต่ละรายครอบคลุมเนื้อหา หัวข้อ และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

ข้อมูลชั้นต้น (Primary Source)

1. การศึกษาจากแผนนโยบายของหน่วยงานรัฐบาล ได้แก่ กระทรวงสาธารณสุข สถาบันวัคซีนแห่งชาติ และภาคีเครือข่ายภาครัฐระดับอำเภอ และระดับตำบล ที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายการให้บริการวัคซีนโควิด-19 ไปปฏิบัติ

2. สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants)

ข้อมูลชั้นรอง (Secondary Source)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีการในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาแยกประเด็นตามประเด็นที่ได้กำหนดไว้
2. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์หน่วยงานภาครัฐ และนำมาแยกประเด็นและเปรียบเทียบการปฏิบัติงานในการนำนโยบายไปปฏิบัติว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไรในแต่ละด้าน
3. ผู้วิจัยนำประเด็นข้อมูลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานในการนำนโยบายไปปฏิบัตินำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ก่อนที่จะนำข้อมูลที่ได้ไปทำการวิเคราะห์และสรุปผลในขั้นต่อไป

4. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการเปรียบเทียบมาทำการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อทำการสรุปผลการวิจัยบทบาทของรัฐไทยในการนำนโยบายการให้บริการวัคซีนโควิด-19 ไปปฏิบัติ: กรณีศึกษา เขตพื้นที่อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี โดยใช้วิธีการนำเสนอผลงานในรูปแบบพรรณนา

ผลการวิจัย และการอภิปรายผล

การนำนโยบายการให้บริการวัคซีนโควิด-19 ไปปฏิบัติ: กรณีศึกษาเขตพื้นที่อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน เป็นเพศหญิง จำนวน 9 คน เป็นกลุ่มอายุ 20-30 ปี จำนวน 5 คน กลุ่มอายุ 31-40 ปี จำนวน 4 คน เป็นเพศชาย จำนวน 1 คน เป็นกลุ่มอายุ 31-40 ปี ระดับการศึกษา ระดับปริญญาตรีจำนวน 9 คน ระดับปริญญาโทจำนวน 1 คน ตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ จำนวน 7 คน ตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายการท่องเที่ยวจำนวน 1 คน ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ จำนวน 2 คน เป็นผู้ที่มีการอยู่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 10 คน มีประสบการณ์ในการทำงาน 3 ปี จำนวน 2 คน ประสบการณ์ในการทำงาน 4 ปี จำนวน 1 คน ประสบการณ์ในการทำงาน 5 ปี จำนวน 1 คน ประสบการณ์ในการทำงาน 6 ปี จำนวน 1 คน ประสบการณ์ในการทำงาน 8 ปี จำนวน 2 คน ประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปี จำนวน 2 คน ประสบการณ์ในการทำงาน 18 ปี จำนวน 1 คน สามารถวิเคราะห์บทบาทรัฐในการนำนโยบายการให้บริการวัคซีนโควิด-19 ไปปฏิบัติ ได้ดังนี้

การปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐ ประกอบด้วยองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองบัว จังหวัดกาญจนบุรี ในยุคของการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ภาครัฐมีความพยายามที่จะผลักดันนโยบายเพื่อลดการแพร่ระบาดของโรคโดยการมุ่งเน้นการป้องกันด้วยการฉีดวัคซีนโควิด-19 และด้วยการบริหารงานภายใต้การดำเนินงานของสถาบันวัคซีนแห่งชาติ องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองบัว จังหวัดกาญจนบุรี เป็นหน่วยงานที่ได้รับนโยบายในการป้องกันการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 โดยการฉีดวัคซีนให้แก่ประชาชนในพื้นที่บริการ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 47 บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับบริการ สาธารณสุขของรัฐ บุคคลผู้ยากไร้ย่อมมีสิทธิได้รับบริการสาธารณสุขของรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตามที่กฎหมายบัญญัติ บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับการป้องกันและขจัดโรคติดต่ออันตรายจากรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย มาตรา 55 รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง เสริมสร้างให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค และส่งเสริม และสนับสนุนให้มีการพัฒนาภูมิปัญญาด้านแพทย์แผนไทยให้เกิดประโยชน์สูงสุด บริการสาธารณสุขตามวาระหนึ่งต้องครอบคลุมการส่งเสริมสุขภาพ การควบคุม และป้องกันโรค การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสุขภาพด้วย รัฐต้องพัฒนาการบริการสาธารณสุขให้มีคุณภาพและมีมาตรฐานสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12

(พ.ศ. 2560 – 2564) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคนให้เป็นศูนย์กลาง โดยเน้นการพัฒนาคนในทุกช่วงวัย การมีส่วนร่วมของทุกคน และการเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐาน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำระหว่างประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ประกอบกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2552 มาตรา 45 (4)(4) พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 (19) การจัดให้มีโรงพยาบาลจังหวัด การรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ (26) การให้บริการแก่เอกชน ส่วนราชการ หน่วยงาน ของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น กฎกระทรวง พ.ศ. 2541 ออกตามความในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 ให้มีอำนาจจัดทำ (14) ป้องกันและบำบัดรักษาโรค และระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2560 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561 ข้อ 13 กำหนดว่า เมื่อเกิดโรคติดต่อ โรคติดต่ออันตราย โรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวัง หรือโรคระบาด หรือมีเหตุสงสัยว่าได้เกิดโรคดังกล่าวในเขตพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นดำเนินการหรือสนับสนุนให้มีการป้องกันการควบคุมการแพร่ และการระงับการระบาดของโรคนั้น หรือสร้างภูมิคุ้มกันโรคให้กับผู้มีภาวะเสี่ยง รวมทั้งการประชาสัมพันธ์องค์ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อ การช่วยเหลือหน่วยงานของรัฐและเอกชนให้เกิดการปฏิบัติการตามนโยบายและแผนการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ ข้อ 14 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกิดโรค หรือมีเหตุสงสัยได้ว่าเกิดโรคตามข้อ 13 ประสานหน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการป้องกัน การควบคุมการแพร่ และการระงับ การระบาดของโรค โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมดำเนินการหรือสนับสนุนการดำเนินการดังกล่าว

จากการศึกษาบทบาทของรัฐในการนำนโยบายการให้บริการวัคซีนโควิด-19 ไปปฏิบัติ: กรณีศึกษา เขตพื้นที่อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติงานในการนำนโยบายการให้บริการวัคซีนโควิด-19 ไปปฏิบัติจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองบัว ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ให้บริการประชาชนโดยครอบคลุมบริการสาธารณสุข ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) อีกทั้งมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้ศึกษาสรุปบทบาทรัฐในการนำนโยบายการให้บริการวัคซีนโควิด-19 ไปปฏิบัติ พบว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองบัว ในด้านการดำเนินงาน หรือมาตรการให้บริการวัคซีนโควิด-19 ได้นำนโยบายการให้บริการวัคซีนโควิด-19 ไปปฏิบัติเป็นไปตามแผนของนโยบาย โดยการบริหารงานการปฏิบัติงานร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานที่มีสายการปฏิบัติงานตรงร่วมกัน กล่าวคือ องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองบัวจะมีการดำเนินงานร่วมกับโรงพยาบาลพหลพลพยุหเสนาซึ่งเป็นโรงพยาบาลประจำจังหวัด และมีพื้นที่เขตความรับผิดชอบในการให้บริการร่วมกัน ทั้งนี้ในการรับผิดชอบของวัคซีนมีความแตกต่างกัน ด้านงบประมาณเนื่องจากการใช้งบประมาณในการจัดหาวัคซีน องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรีใช้งบประมาณที่ได้รับจากภาครัฐโดยตรง ดังนั้นในการจัดหาวัคซีนจึง

ขึ้นอยู่กับการประชุมร่วมกันของหน่วยงานที่รับผิดชอบ ส่วนโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองบัว เป็นโรงพยาบาลในระดับท้องถิ่นขึ้นตรงกับโรงพยาบาลระดับจังหวัด และสาธารณสุขจังหวัด ในการจัดหาวัคซีนจึงเป็นข้อกำหนดของหน่วยงานต้นสังกัด ทั้งนี้ในการให้บริการการฉีดวัคซีนเป็นไปตามเป้าหมายที่หน่วยงานกำหนดไว้

องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองบัว มีการกำหนดการให้บริการฉีดวัคซีนจากการประชุมร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และมีการกำหนดวิธีการดำเนินงานที่เหมือนกัน มีการสำรวจข้อมูลความต้องการการฉีดวัคซีนของประชาชนโดยการลงพื้นที่สำรวจบ้านของประชาชน และมีการบันทึกข้อมูลของประชาชนไปยังส่วนกลางเพื่อเป็นการบันทึกข้อมูลการรับวัคซีนโควิด-19 เข้าระบบใน Application หมอพร้อม

ด้านข้อมูล หรือข่าวสารสาธารณะ องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองบัว มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลการให้บริการการฉีดวัคซีนผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงาน การประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงตามสายในชุมชน มีการลงพื้นที่ให้ความรู้กับประชาชนเกี่ยวกับไวรัสโควิด-19 และวัคซีนป้องกัน รวมถึงผลข้างเคียงของโรคและผลข้างเคียงของการรับวัคซีนแต่ละชนิด โดยเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ และกลุ่มผู้นำชุมชน

ด้านการประสานงาน องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองบัว มีการประสานงานกับภาคีเครือข่าย และเจ้าหน้าที่ที่มีความรับผิดชอบร่วมกัน ทั้งโรงพยาบาลพล พยุหเสนา สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกาญจนบุรี หน่วยงานในระดับท้องถิ่น เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มผู้นำชุมชน และอาสาสมัครสาธารณสุข

ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการแก้ปัญหา ด้านการดำเนินงาน หรือมาตรการ องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองบัว พบปัญหาในการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ในการให้บริการประชาชนที่เข้ารับการฉีดวัคซีนซิโนฟาร์มที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี จัดหามาให้บริการกับประชาชน ประชาชนต้องลงทะเบียนการยอมรับวัคซีนของราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ ผ่านระบบ Internet ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่สามารถเข้าถึงระบบการลงทะเบียนดังกล่าวจึงทำให้ประชาชนไม่สามารถเข้ารับบริการการฉีดวัคซีนได้ ซึ่งแนวทางการแก้ปัญหาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี คือการจัดจุดให้บริการลงทะเบียนการยอมรับวัคซีนของราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ ในส่วนของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองบัว ในการลงพื้นที่สำรวจจำนวนประชาชนที่มีความประสงค์ฉีดวัคซีนของอาสาสมัครสาธารณสุขไม่ได้รับอุปกรณ์การป้องกันไวรัส เช่น หน้ากากอนามัย ชุดป้องกันแบบใช้แล้วทิ้ง (PPE) แอลกอฮอล์ จากหน่วยงานภาครัฐ ทั้งนี้ในการจัดหาอุปกรณ์ทางการแพทย์โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองบัว ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาคเอกชน และประชาชนทั้งในและนอกพื้นที่การให้บริการ

ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการแก้ปัญหา ด้านข้อมูล หรือข่าวสารสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองบัว พบปัญหาในลักษณะเดียวกัน คือ จำนวนของประชาชนที่แจ้งความประสงค์จะรับการฉีดวัคซีนไม่เป็นไปตามการลงทะเบียนตามที่เจ้าหน้าที่ทำการสำรวจ เนื่องจากการรับข้อมูล ข่าวสารของวัคซีนแต่ละชนิด ประชาชนจากความเชื่อมั่นในคุณภาพของวัคซีน

หรือข้อมูลของผลข้างเคียงที่จะเกิดขึ้นเมื่อได้รับวัคซีน แนวทางการแก้ปัญหา องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรีร่วมกับโรงพยาบาลพหลพลพยุหเสนาจัดทำสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Electronic media) ในการให้ข้อมูลของเชื้อไวรัสโควิด-19 ข้อมูลของวัคซีนโควิด-19 ชนิดต่าง ๆ ผลข้างเคียง รวมถึงวิธีการปฏิบัติตนเมื่อติดเชื้อโควิด-19 และวิธีการปฏิบัติตนหลังได้รับวัคซีนโควิด-19 ชนิดต่าง ๆ ในส่วนของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองบัว มีการสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนในส่วนของ การรับวัคซีนซิโนแวค (Sinovac) โดยการให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานรับการฉีดวัคซีนซิโนแวค (Sinovac) และให้ข้อมูลกับประชาชนรับทราบถึงผลข้างเคียงจากการฉีดวัคซีน และวิธีปฏิบัติตนหลังการฉีดวัคซีน

ข้อเสนอแนะของหน่วยงานภาครัฐ

องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี ผู้บริหารท้องถิ่นควรให้ความสำคัญต่อการบริการงานด้านสาธารณสุขให้มีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง เสริมสร้างให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค และดำเนินการช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่เมื่อเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโดยเร็ว เพื่อให้ทันต่อสถานการณ์

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองบัว ในสภาวะของการเกิดโรคระบาด การให้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของหน่วยงานภาครัฐควรมีการคัดกรองข้อมูลต่าง ๆ ก่อนที่จะมีการเผยแพร่ให้กับประชาชนได้รับทราบ เนื่องจากข่าวสาร หรือช่องทางการรับข้อมูลที่ประชาชนจะได้รับในปัจจุบันมีหลากหลายช่องทาง จึงทำให้ประชาชนเกิดความไม่เชื่อมั่นในชนิดของวัคซีน และผลกระทบของการได้รับวัคซีน ส่งผลให้เกิดภาระงานที่เพิ่มขึ้น อีกทั้งยังเป็นการเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 จากการลงพื้นที่ให้ข้อมูลดังกล่าว

อภิปรายผล

จากการศึกษาบทบาทภาครัฐด้านการดำเนินงาน หรือมาตรการ และด้านการประสานงาน ในการนำนโยบายการให้บริการวัคซีนโควิด-19 ไปปฏิบัติ กรณีศึกษา เขตพื้นที่อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองบัวได้นำนโยบายการให้บริการวัคซีนโควิด-19 ไปปฏิบัติเป็นไปตามแผนของนโยบาย โดยการบริหารงานการปฏิบัติงานร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานที่มีพื้นที่ความรับผิดชอบร่วมกัน ซึ่งเป็นหน้าที่ และอำนาจของหน่วยงานภาครัฐที่ได้รับมอบหมายในการให้บริการประชาชน โดยขั้นตอนในการปฏิบัติงาน หรือแผนการดำเนินงานเกิดจากข้อตกลงร่วมกันในการประชุมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อันนำมาสู่การปฏิบัติงานให้บริการการฉีดวัคซีนโควิด-19 ที่มีประสิทธิภาพตามเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ตติยา ทুমเสน และจุไรรัตน์ ชลกรโชติทรัพย์ (2564) กล่าวคือ การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในทั่วโลก และในประเทศไทย จัดเป็นภาวะฉุกเฉินที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ แบบแผนการดำเนินชีวิตภาวะเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และความเป็นอยู่ของคนทั่วโลก สถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พยาบาลอนามัยชุมชนเป็นผู้ประสานงาน ผู้ร่วมงาน กับบุคลากร สายวิชาชีพอื่น และหน่วยงานอื่น ๆ ในพื้นที่บริการสาธารณสุขใกล้เคียงเพื่อการเข้าถึงบริการของประชาชนที่สอดคล้องกับระบบ

สุขภาพแบบวิถีชีวิตใหม่ในสังคมยุคดิจิทัล เน้นการสร้างคามเข้มแข็งของชุมชน การพัฒนาศักยภาพในการดูแลตนเองของประชาชน ครอบครัว และชุมชนให้มีสุขภาพที่ดี มีความเข้าใจในสถานการณ์การระบาดของโรคมากขึ้น อีกทั้งเป็นแนวทางให้พยาบาลอนามัยชุมชนปฏิบัติในการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ที่ ยังคงมีแนวโน้มทวีความรุนแรง และอาจกลับมาระบาดซ้ำได้ในอนาคต ทั้งยังสอดคล้องกับการศึกษาของ ศิริประภา ศรีวิโรจน์ และ ปัทมพันธ์ บุญถนอมศิริตัน (2524) ที่ศึกษามาตรการผ่อนปรนชั่วคราวทางบัญชีในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 ที่กล่าวว่าการเผชิญกับสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ประเทศไทย และประเทศทั่วโลก จะผ่านพ้นวิกฤตการณ์ได้จากความร่วมมือร่วมใจ ผสานสรรพกำลังต่าง ๆ อย่างมีสติ และรอบคอบ จากภาคประชาชนทุกสาขาอาชีพ องค์กรภาครัฐ และองค์กรภาคธุรกิจ

เมื่อพิจารณาในด้านงบประมาณ การใช้งบประมาณในการจัดหาวัคซีนองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี และองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองบัว มีการใช้งบประมาณที่แตกต่างกันเนื่องจากขอบเขต และอำนาจการบริหารงานของหน่วยงานมีความแตกต่างกันในการบริหารงบประมาณของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองบัวไม่มีการจัดสรรงบประมาณในรายการของวัสดุอุปกรณ์เนื่องจากสามารถทำการเบิกจากหน่วยงานภาครัฐได้ แต่ได้รับในจำนวนที่จำกัดซึ่งเพียงพอต่อการปฏิบัติงานในการให้บริการฉีดวัคซีนป้องกันไวรัสโควิด-19 แต่ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานทั้งหมดที่เจ้าหน้าที่ในการลงพื้นที่สำรวจความต้องการการรับวัคซีน ซึ่งการขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์ดังกล่าวได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาคเอกชน และประชาชนทั้งในและนอกพื้นที่การให้บริการ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ธัญญรัตน์ สระแก้ว และ ศิวัช ศรีโภคางกุล (2565) ศึกษาารูปแบบการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการช่วยเหลือและป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด -19 (COVID-19) กรณีศึกษา: องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอหน้าพอง จังหวัดขอนแก่น กล่าวคือ การบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการช่วยเหลือและป้องกันการระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 สำเร็จลุล่วงด้วยอำนาจหน้าที่ 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านงบประมาณ 2) ด้านบุคลากร 3) ด้านทรัพยากร และ 4) ด้านการติดต่อสื่อสาร ส่วนปัญหาอุปสรรคขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการช่วยเหลือและป้องกันการระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 (COVID-19) พบว่า 1) งบประมาณยังไม่เพียงพอต่อการช่วยเหลือและเยียวยา 2) วัสดุอุปกรณ์ในการป้องกันไม่เพียงพอ 3) บุคลากรทางการแพทย์หรือทางสาธารณสุขไม่ได้มีโดยตรง แนวทางการแก้ไขปัญหาพบว่า 1) การใช้งบประมาณจากส่วนอื่นเข้ามาช่วยเหลือ 2) การขอสนับสนุนจากโรงพยาบาล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) และการสนับสนุนจากหน่วยงานข้างนอก และ 3) การประสานงานไปที่ รพ.สต. โดยตรง และการประสานงานไปภาคีเครือข่าย

ด้านข้อมูล หรือข่าวสารสาธารณะ องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองบัว มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลการให้บริการการฉีดวัคซีนผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงาน การประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงตามสายในชุมชน มีการลงพื้นที่ให้ความรู้กับประชาชนเกี่ยวกับไวรัสโควิด-19 และวัคซีนป้องกัน รวมถึงผลข้างเคียงของโรคและผลข้างเคียงของการรับวัคซีนแต่ละชนิด โดยเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ และกลุ่มผู้นำชุมชน มีความสอดคล้องกับการศึกษาของ ปทุมมา ลีศรีงาม, ตรีณีย์ธร ศศิธนากร

แก้ว และวราพรพรรณ อภิศุภะโชค (2564) กล่าวคือการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) จากหน่วยงานภาครัฐในพฤติกรรมป้องกันโรค การป้องกันโรคระบาด ประชาชนมีทัศนคติที่ดีจากการได้รับข้อมูลข่าวสารผ่านหน่วยงานของรัฐ

ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการแก้ปัญหา ด้านการดำเนินงาน หรือมาตรการ องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี พบปัญหาขั้นตอนการปฏิบัติงานที่เกิดจากข้อกำหนดในนโยบายการรับวัคซีนของราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ที่กำหนดให้ประชาชนที่ประสงค์จะรับวัคซีนต้องทำการลงทะเบียนในระบบของราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ ซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรีมีการกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาคือการจัดจุดลงทะเบียนให้กับประชาชนผู้มีความประสงค์จะรับบริการฉีดวัคซีน และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองบัว พบปัญหาการขาดแคลนอุปกรณ์ความปลอดภัยในการลงพื้นที่สำรวจประชาชนที่มีความประสงค์ฉีดวัคซีน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองบัวได้รับการแก้ไขปัญหาจากการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาคเอกชน และประชาชนทั้งในและนอกพื้นที่การให้บริการ ซึ่งมีความสอดคล้องกับการศึกษาของฉวีวรรณ ศรีดาวเรือง และคณะ (2564) กล่าวคือ อุปสรรคในการดำเนินงานเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโควิด-19 ในชุมชนโดยอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน คือ ขาดอุปกรณ์ป้องกันตนเองไม่เพียงพอ ด้านข้อมูล หรือข่าวสารสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองบัว พบปัญหา และอุปสรรคเหมือนกัน คือ การลงทะเบียนรับวัคซีนของประชาชนไม่เป็นไปตามการสำรวจ เนื่องจากประชาชนขาดความเชื่อมั่นในประสิทธิภาพของวัคซีน ซึ่งแนวทางการแก้ปัญหาของทั้งสองหน่วยงาน คือ การจัดทำสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการให้ข้อมูลของเชื้อไวรัสโควิด-19 ในประเด็นต่าง ๆ อีกทั้งการลงพื้นที่ของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในการให้ข้อมูลกับประชาชน ซึ่งมีความสอดคล้องกับการศึกษาของ เปรมมาชาติพันธ์ (2564) กล่าวคือ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 คือ เป็นหน่วยงานที่สามารถให้บริการประชาชนได้ตามปกติ โดยการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันต่าง ๆ อย่างครบถ้วน ถือว่าบรรลุเป้าหมาย ส่วนปัญหาและอุปสรรค พบว่า การประชาสัมพันธ์และการสื่อสารข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ยังไม่ชัดเจนทำให้เกิดความสับสนและเกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อน รวมถึงหน่วยงานยังไม่มีความพร้อมในการให้บริการประชาชนผ่านช่องทางอื่น ๆ เช่น ออนไลน์ เคนเตอร์เซอร์วิส การชำระค่าธรรมเนียมผ่านแอปพลิเคชัน เป็นต้น ข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนา คือ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบออนไลน์ Call Center แอปพลิเคชัน ระบบ E-Service มาปรับใช้ในการให้บริการเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน

ข้อเสนอแนะ

จากข้อค้นพบในการวิจัย มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากผลวิจัย

1. ในการปฏิบัติงานหรือการที่หน่วยงานภาคีเครือข่ายภาครัฐจะรับนโยบายไปปฏิบัตินั้น หน่วยงานภาคีพื้นที่ควรที่จะมีการสำรวจความพร้อมของหน่วยงาน ที่จะต้องมีความสอดคล้องกับตัวนโยบายสอดคล้องกับปัญหาของนโยบายที่จะรับมาปฏิบัติ ทั้งนี้ควรได้รับการแสดงความคิดเห็นของประชาชนในเขต

พื้นที่ด้วย เนื่องจากวัตถุประสงค์ของนโยบายสาธารณะคือความพึงพอใจของประชาชน หรือประโยชน์สูงสุดในนโยบายคือสิ่งที่ประชาชนได้รับ

2. จากการวิจัยเห็นได้ว่าหน่วยงานภาคพื้นที่มีการประสานงานร่วมกันเป็นอย่างดี บทบาทของผู้ปฏิบัติงานในการรับนโยบายมาปฏิบัติสามารถทำให้ประชาชนเข้าถึงการฉีดวัคซีนโควิด-19 ได้ แต่ทั้งนี้ บทบาทของอาสาสมัครที่เป็นด่านแรกในการสำรวจความต้องการการฉีดวัคซีนของประชาชน คือด่านแรกที่ต้องไปเผชิญกับความเสี่ยง ดังนั้นในการเตรียมความพร้อมของผู้ปฏิบัติงาน เช่น เรื่องอุปกรณ์การป้องกัน การสนับสนุนบุคลากรดังกล่าวให้มีความรู้ ความสามารถ รวมถึงค่าตอบแทนความเสี่ยงภัยของบุคลากร ภาครัฐควรให้ความสำคัญกับกลุ่มบุคคลนี้มากกว่านี้ เพื่อเป็นการสร้างแรงบันดาลใจ สร้างความภาคภูมิใจว่า กลุ่มบุคคลดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของรัฐ อันจะส่งผลให้เกิดการปฏิบัติงานในการช่วยกันดูแลประชาชนของหน่วยงานภาครัฐในอนาคตต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาการบริหารจัดการวัสดุ อุปกรณ์ทางการแพทย์ในช่วงวิกฤตโรคระบาดไวรัสโควิด-19 ของภาครัฐในการกำหนดและจัดให้กับภาคีเครือข่ายภาครัฐ

2. การศึกษาความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงานในการบริหารวัสดุ อุปกรณ์ทางการแพทย์ในช่วงวิกฤตโรคระบาดไวรัสโควิด-19